

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 118/2021
(Ατομική)**

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. 675/24-11-2020 του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ερώτημα: Εάν, η κατ' άρθρο 31 παρ. 5 του ν. 4485/2017 προϋπόθεση της ανάληψης μεταπτυχιακού έργου από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος για την εκλογή τους ως μελών της Συντονιστικής Επιτροπής Π.Μ.Σ., αναφέρεται στην ανάληψη του έργου αυτού στο Π.Μ.Σ., στο οποίο αφορά η συγκρότηση της Συντονιστικής Επιτροπής ή και σε άλλα Π.Μ.Σ. που διοργανώνει ή συνδιοργανώνει το Τμήμα.

Ιστορικό – Τιθέμενο ζήτημα

1. Με το εξεταζόμενο ερώτημα, μετά την παράθεση των προς ερμηνεία διατάξεων του άρθρου 31 παρ. 1, 3, 5 και 8 του ν. 4485/2017, εκτίθεται ότι το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας οργανώνει και λειτουργεί επτά (7) Μονομηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με δίδακτρα, για τα οποία, το οικείο συλλογικό του όργανο (Συνέλευση Τμήματος) έχει την αρμοδιότητα ορισμού (εκλογής) μελών του Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ως μελών της Συντονιστικής Επιτροπής αυτών (Π.Μ.Σ.), ότι συμμετέχει ως επισπεύδον Τμήμα σε δυο (2) Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών και ως συνεργαζόμενο Τμήμα σε δυο (2) Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με δίδακτρα, για τα οποία, το οικείο συλλογικό του όργανο (Συνέλευση Τμήματος) έχει την αρμοδιότητα ορισμού (εκλογής) μελών του Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ως εκπροσώπων στην Ειδική

Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.) αυτών (Δ.Π.Μ.Σ.), ότι ο αριθμός των Καθηγητών που υπηρετούν σε θέσεις Δ.Ε.Π. στο Τμήμα ανέρχεται σε είκοσι έξι (26) συνολικά Καθηγητές, εκ των οποίων, τρεις (3) απουσιάζουν με επιστημονική - εκπαιδευτική άδεια/άδεια άνευ αποδοχών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2020-2021 και, ως εκ τούτου, δεν δύνανται να μετέχουν στα θεσμοθετημένα όργανα διοίκησης των οργανικών μονάδων του οικείου Α.Ε.Ι., ενόψει δε τούτων, τίθεται, περαιτέρω, ο προβληματισμός εάν η προβλεπόμενη από τη γραμματική διατύπωση των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017 ανάληψη μεταπτυχιακού έργου, ως προαπαιτούμενου κριτηρίου για τον ορισμό (εκλογή) πέντε (5) μελών του Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ως μελών της Συντονιστικής Επιτροπής ενός εκάστου Π.Μ.Σ., αφορά στο ορισμένο κάθε φορά ή/και σε άλλο/α Π.Μ.Σ., τα οποία οργανώνει και λειτουργεί το Τμήμα καθώς, αφενός μεν η διακρίβωση της ίδιας είτε συναφούς επιστημονικής ειδικότητας με το γνωστικό αντικείμενο του εκάστοτε Π.Μ.Σ., συνιστά αυτονοήτως προαπαιτούμενο κριτήριο ανάθεσης αμειβόμενου διδακτικού αλλά όχι απαραίτητα και διοικητικού έργου, αμιγώς συνιστώμενου στην παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του Προγράμματος, αφετέρου δε, η εισαγωγή από τον νομοθέτη των περιοριστικά αναφερόμενων προϋποθέσεων κατεχόμενης βαθμίδας και γνωστικού αντικείμενου ιδίου ή συναφούς με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., απαντά και διέπει αποκλειστικά και μόνον την περίπτωση της ανάθεσης από τη Συνέλευση του Τμήματος των διοικητικών καθηκόντων του Διευθυντή Π.Μ.Σ. σε ήδη ορισθέν μέλος της Σ.Ε., σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της παρ. 8 του άρθρου 31 του ν. 4485/2017.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στα άρθρα 30, 31 και 36 του ν. 4485/2017 «*Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις*» (Α' 114), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 30. Γενικές διατάξεις «1. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Τα Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των Α.Ε.Ι., διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν: α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των

τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων. 2.....3.....».

Άρθρο 31. Όργανα διοίκησης των Π.Μ.Σ. και των Διδακτορικών Σπουδών. «1. Αρμόδια όργανα για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. και την οργάνωση των διδακτορικών σπουδών είναι: α), β) η Συνέλευση του Τμήματος ή η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή σε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. και η Ειδική Διιδρυματική Επιτροπή σε περίπτωση διιδρυματικού Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 43, γ) η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., δ), ε) ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.. 2..... 3. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της παραγράφου 5 του άρθρου 32 για την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 32, β) ορίζει τα μέλη των Σ.Ε., γ) κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ., δ), ε), στ) 4..... 5. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ. απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία. Η θητεία του Προέδρου της Σ.Ε. μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος. 6. 7. Τα μέλη των ανωτέρω Επιτροπών δεν δικαιούνται επιπλέον αμοιβής ή αποζημίωσης για τη συμμετοχή τους σε αυτές. 8. Ο Διευθυντής κάθε Π.Μ.Σ. είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Προεδρεύει της Σ.Ε., είναι μέλος Δ.Ε.Π. πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο Διευθυντής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής».

Άρθρο 36. Διδακτικό προσωπικό. «1. Οι διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. προέρχονται κατά εξήντα τοις εκατό (60%) τουλάχιστον από μέλη Δ.Ε.Π.του οικείου Τμήματος».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

3. Με τις διατάξεις του άρθρου 30 επομ. του ν. 4485/2017 ρυθμίζονται ζητήματα ίδρυσης, οργάνωσης και λειτουργίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών των Α.Ε.Ι.. Μεταξύ των οργάνων Διοίκησης των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών των Α.Ε.Ι., περιλαμβάνεται, κατά το άρθρο 31 παρ. 1.γ του ίδιου νόμου, και η Συντονιστική Επιτροπή, η οποία έχει ως αρμοδιότητα την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος, απαρτίζεται δε από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος για διετή θητεία (παρ. 5). Ως ανάληψη μεταπτυχιακού έργου, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την εκλογή των μελών της Σ.Ε., νοείται η ανάληψη διδακτικού ή/και ερευνητικού έργου των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος σ' αυτό καθ' αυτό το Π.Μ.Σ., στο οποίο αφορά η συγκρότηση της Συντονιστικής Επιτροπής και τούτο διότι, εφόσον ο νομοθέτης ρυθμίζει τα της συγκρότησης της Σ.Ε. των Π.Μ.Σ. του Τμήματος, τα οποία είναι αυτοτελή και διακριτά μεταξύ τους και θέτει ως προϋπόθεση για την στελέχωση της Σ.Ε. ενός εκάστου εξ αυτών, την ανάληψη από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος μεταπτυχιακού έργου, το έργο αυτό, αυτονοήτως, πρέπει να έχει αναληφθεί στο συγκεκριμένο Π.Μ.Σ., στο οποίο αφορά η συγκρότηση της Σ.Ε.. Δεν νοείται, εξάλλου, ενόψει και της συντονιστικής, της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., αρμοδιότητας της Σ.Ε., η συμμετοχή σ' αυτήν μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο σε άλλα Π.Μ.Σ., που οργανώνει ή συνδιοργανώνει το Τμήμα και ουδόλως συνέχονται με το Π.Μ.Σ., στο οποίο αφορά η συγκρότηση της Σ.Ε.. Η πρόβλεψη δε της παραγράφου 8 του ίδιου άρθρου, ότι ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ., ο οποίος είναι μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής, πρέπει να είναι του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με το γνωστικό

αντικείμενο του Π.Μ.Σ., δεν μπορεί να παράσχει έρεισμα υπέρ της αντίθετης άποψης, ότι, δηλαδή, για τα λοιπά μέλη της Σ.Ε., εφόσον δεν προβλέπεται ρητώς να είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου (όπως απαιτείται για την ανάθεση διδακτικού έργου στα Π.Μ.Σ.), η απαίτηση της παροχής μεταπτυχιακού έργου, δύναται να αφορά, όχι μόνο στο ίδιο το Π.Μ.Σ, αλλά και σε άλλα Π.Μ.Σ, που διοργανώνει το Τμήμα και τούτο διότι, με την πρόβλεψη αυτή δεν εισάγεται διάκριση, ως προς τις προϋποθέσεις ορισμού του Διευθυντή και των λοιπών μελών της Συντονιστικής Επιτροπής σε σχέση με το γνωστικό αντικείμενο αυτών αλλά, ορίζεται emphaticά, ειδικώς, ως προς τον Διευθυντή, ότι αυτός πρέπει να είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικειμένου με αυτό του Π.Μ.Σ., η ίδια δε απαίτηση, υφίσταται και ως προς τους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ., η ανάθεση διδακτικού έργου στους οποίους, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, συναρτάται με την ταυτότητα ή τη συνάφεια του γνωστικού τους αντικειμένου με το γνωστικό αντικείμενο των κατ' ιδίαν μαθημάτων του Προγράμματος μεταπτυχιακών Σπουδών (πρβλ. ΣΤΕ 1908/2009, 3095/2008, 2046/2004, 433/2004 κ.α., ως προς την ανάθεση διδακτικού έργου στα προπτυχιακά προγράμματα και ΔΕφ.Θεσ. 2037/2013, ως προς την ανάθεση διδακτικού έργου στα μεταπτυχιακά προγράμματα).

Απάντηση

5. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, η απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος, είναι ότι: Η κατ' άρθρο 31 παρ. 5 του ν. 4485/2017 προϋπόθεση της ανάληψης μεταπτυχιακού έργου από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος για την εκλογή τους ως μελών της Συντονιστικής Επιτροπής Π.Μ.Σ., αφορά στην ανάληψη του έργου αυτού σ' αυτό καθαυτό το Π.Μ.Σ., στο οποίο αφορά η συγκρότηση της Συντονιστικής Επιτροπής και όχι σε άλλα Π.Μ.Σ. που διοργανώνει ή συνδιοργανώνει το Τμήμα.

Θεσσαλονίκη, 30 Ιουνίου 2021

Ο Γνωμοδοτών

Θωμάς Ι. Καζάκος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.